

Nakon isteka vremena za predaju završnog izvješća, koje je ove godine bilo odgođeno zbog korona krize, mogu se konačno pregledati završni podatci o poslovanju subjekata zračnog prometa u RH, koji su u 2019. godini bili na svom poslovnom vrhuncu. Obzirom da je korona kriza najviše negativne utjecaje polučila upravo u zračnom prometu, izgleda da će 2019.godina biti i najbolja i u skoroj budućnosti.

Subjekti zračnog prometa dijele se na tri osnovne skupine a to su zračne luke, avio prijevoznici i kontrola leta, pa je i prikaz rezultata rada izrađen na osnovi ta tri segmenta.

Ukupni prihod sektora zračnog prometa u 2019. godini bio je nešto više od 4,8 milijardi kn od čega na zrakoplovne prijevoznike otpada oko 2 milijarde, na zračne luke nešto manje od 2 milijarde te oko 850 miliona kn proknjižila je kontrola leta.

	Zračne luke	Kompanije	Kontrola	Ukupno
UKUPNI PRIHODI	1.931.962.363	1.966.963.523	845.457.885	4.744.383.771
UKUPNI RASHODI	1.640.259.153	2.009.063.257	812.804.146	
DOBIT	291.703.210	-42.099.734	32.653.739	282.257.215
BROJ ZAPOSLENIKA	2.282	1.073	753	4.108

Tvrtke su ostvarile pozitivan rezultat od 282.257.215 kn, no dva subjekta poslovala su sa velikim negativnim rezultatom i to Croatia Airlines d.d. koja je iskazala gubitak od -79.358.519,00 kn te Međunarodna zračna luka Zagreb koja je iskazala konsolidirani gubitak od -30.422.881,00 kn. Rezultate najmoprimaca trgovačkih prostora (SDA-Hrvatska) koje je ostvarilo prihode od 122.586.000 kn te rashode od 122.509.900 kn nisu dio ovog izračuna rezultata poslovanja MZLZ.

Dobre rezultate ostvarilo je mješovito društvo Newrest koje je u vlasništvu Zračne luke Dubrovnik i francuskog Euresta, a na zračnoj luci ima ugovor za pružanje usluga jela i pića te proizvodnju catering hrane za zrakoplove što je u 2019. godini, obzirom na veći broj interkontinentalnih letova bilo izdašno. Slijede rezultati poslovanja Newresta:

UKUPNI PRIHODI	50.461.275
UKUPNI RASHODI	41.714.359
DOBIT	8.746.916
BROJ ZAPOSLENIKA	88

Račun dobiti/gubitka za zračne luke pokazuje sljedeće rezultate izražene u kn:

	Brač	Osijek	Pula	Rijeka	Split	Zadar	Dubrovnik	Zagreb
PRIHODI	7.200.677	15.934.071	89.512.069	25.706.938	450.529.375	85.266.121	484.701.163	773.111.949
RASHODI	6.272.092	15.364.690	77.399.481	25.628.927	289.119.026	76.677.990	346.262.117	803.534.830
DOBIT	928.585	569.381	12.112.588	78.011	161.410.349	8.588.131	138.439.046	-30.422.881

Najveću dobit prije amortizacije i poreza iskazala je ZL Split, a odmah je slijedi ZL Dubrovnik.

Što se tiče ključnih pokazatelja efikasnosti (KPI) slijedi nekoliko odabranih pokazatelja efikasnosti poslovanja zračnih luka:

KPI analiza	Brač	Osijek	Pula	Rijeka	Split	Zadar	Dubrovnik	Zagreb
Broj putnika	25.195	45.697	771.183	200.830	3.301.930	801.347	2.896.227	3.435.531
Broj zaposlenih	21	63	170	70	456	180	521	801
Prosječna mjesečna bruto plaća	11.523	7.659	14.918	10.890	18.230	13.474	17.247	14.659
Putnika/radniku	1.200	725	4.536	2.869	7.241	4.452	5.559	4.289
Prihod/putniku HRK	285,80	348,69	116,07	128,00	136,44	106,40	167,36	225,03
Trošak plaća /putniku HRK	115,26	126,70	39,46	45,55	30,21	36,32	37,23	41,01
Trošak rada/putniku HRK	248,94	336,23	100,36	127,62	87,56	95,69	119,56	233,89

Drugi segment sektora zračnog prometa su zrakoplovne kompanije od kojih su uzeti podaci o dvije aktivne aviokompanije koje su registrirane za redoviti zračni promet putnika, dok nisu uzeti podaci o manjim avioprijevoznicima koji posluju kao avio taxi. Te su dvije kompanije Croatia Airlines d.d. i Trade Air d.o.o. Slijede rezultati poslovanja ove dvije kompanije:

	CTN	Trade Air	Ukupno
PRIHODI	1.751.214.085	215.749.438	1.966.963.523
RASHODI	1.830.572.604	178.490.653	2.009.063.257
DOBIT	-79.358.519	37.258.785	-42.099.734

Kako možemo vidjeti, CTN je ostvarila gubitak od 79 miliona kn dok je Trade Air ostvario dobitak od 37 miliona kn.

Broj zaposlenih	995	78	1.073
Broj sjedala u avionima	1380	469	1849
Prosječna mjesečna bruto plaća kn	20.592	15.460	20.219
Putnika	2.179.000	n/a	
Sjedala/zaposlenom	1,39	6,01	

Iz prikazanog je vidljivo da , CTN ima tri puta više sjedala , ali se tu mogu dodati i sezonski kapaciteti koji su u najmu u ljetnom redu letenja, dok Trade Air dodatno operira sa manjim zrakoplovom Turbolet na linijama iz Osijeka prema obali.

Hrvatska kontrola zračne plovidbe, društvo je u potpuno državnom vlasništvu osnovano za pružanje usluga informiranja u zračnom prometu. Društvo je osnovano kao neprofitno trgovačko društvo, pa se time stvorena dobit treba reinvestirati jer bi se u suprotnom morale snižavati jedinične cijene usluga. Društvo je ostvarilo sljedeće rezultate :

UKUPNI PRIHODI	845.457.885
UKUPNI RASHODI	812.804.146
DOBIT	32.653.739

Društvo većinu prihoda ostvaruje iz međunarodnih usluga preleta zrakoplova preko hrvatskog zračnog prostora, dok svega oko 6% ostvaruje od usluga u domaćem zračnom prometu.

PRIHODI OD PRODAJE U ZEMLJI	40.886.115
-----------------------------	------------

PRIHODI OD PRODAJE U INOZEMSTVU	758.451.026
BROJ ZAPOSLENIKA	753

Prosječna mjesečna bruto plaća kod ovog poslodavca višestruko je veća nego kod ostalih subjekata zračnog prometa i iznosi 50.292 kn .

U svakom slučaju možemo zaključiti da su subjekti zračnog prometa RH u 2019. godini poslovali zadovoljavajuće, omogućivši korisnicima usluga sigurnu, redovitu i cjenovno prihvatljivu uslugu proizvoda zračnog prometa, te da je sektor , koji zapošljava oko 4.500 zaposlenika izravno te najmanje trostruko radnika neizravno, poslovao sa profitom.

Tonći Peović
Predsjednik udruženja zračnog prometa
Hrvatske gospodarske komore